

УДК 504.06

Малютова Д., учениця 10 класу
Науковий керівник: Росенко І.А., вчитель хімії
 КЗО «Українсько-Американський ліцей» ДМР

«ТОПІНГ» – НЕПРАВИЛЬНА ОБРІЗКА ДЕРЕВ ТА ЇЇ НАСЛІДКИ

У межах населених пунктів області, зокрема в містах, можна спостерігати процедуру часткового обрізання або повного видалення дерев різних порід та віку. Нормативним документом, який регламентує порядок утримання дерев та поводження з ними є наказ Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10 квітня 2006 року № 105 «Про затвердження Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України». Відповідно до п. 9.1.11. зазначеного наказу під час догляду за деревами застосовують три види обрізання: формувальне, санітарне й омолоджувальне.

Формувальну підрізку дерев проводять у рядових та алейних насадженнях з метою збереження природної або штучної форми рослин (колоноподібної, конусоподібної, кулеподібної тощо), рівномірного розташування скелетних гілок. Розрізняють слабку, помірну і сильну обрізку, ступінь якої залежить від виду дерева, його віку і стану крони.

Санітарну обрізку виконують, щоб позбутися старих, хворих, сухих і пошкоджених гілок, а також гілок, спрямованих всередину крони або зближених одна з одною. Пошкоджені гілки є основним джерелом утворення хвороб та місцем розведення шкідників. Обрізці підлягають також пагони, що відходять від центрального стовбура вгору під гострим кутом, щоб уникнути їхнього обламування.

Омолоджувальна обрізка застосовується на старих деревах, які втратили здатність до росту. Мета омолоджувальної обрізки – не довести дерево до повного припинення росту, а стимулювати новий приріст, збалансувати плодоношення та уникнути вітроламкості. Проте, як і в усьому, в обрізці дерев повинна бути норма, адже якщо перестаратися, то це може привести до плачевних результатів.

Останнім часом використовується поняття «топінг» (кронування) – практика повного видалення великих та малих скелетних (основних) гілок старих дерев з метою омолодження.

Метою роботи є дослідження практики «топінг» та її вплив на здоров'я дерев і навколишнє середовище

Проблеми, які спричиняє надмірна обрізка (топінг) такі:

Голодування. За доброї обрізки дерев рідко видаляється більше 1/3 крони, яка не впливає сильно на здатність крони листяного дерева виробляти поживні речовини. Під час топінгу видаляється така значна частина крони, що воно порушує добре сформоване в дорослого дерева співвідношення розміру кореневої системи до крони і тимчасово припиняє можливість дерева виробляти поживні речовини. Дерево впадає в шок і швидко виробляє нові пагони.

Слабкі нові відростки. Гілки, які проростають після формування набагато слабші, ніж ті які вирости природним шляхом. Гниль на обрізаному кінці гілки може зробити погану ситуацію ще гіршою.

Швидке зростання нових гілок. Мета формування, як правило, контролювати висоту і ширину дерева. Проте, переважно, має прямо протилежний ефект! Після формування, дерева швидко знову проростають. Нових паростків набагато більше, ніж за нормального зростання, і вони ростуть так швидко, що дерево повертається до своєї первісної висоти за дуже короткий проміжок часу.

Комахи і хвороби. Великі зрізи після формування крони дерева потребують багато часу для заживлення. Таким чином, зрізи дуже вразливі до ураження комахами-шкідниками і гниллю.

Єдине дерево, що достовірно не гине від топінгу – тополя. Решта видів, якщо не

відразу, то за кілька років, загине, всохне. Дерев, які не переносять обрізання, гинуть відразу або в наступні рік або два. Це такі породи, як клен, береза, біла тополя, ясен, каштан, дуб.

Таким чином, неправильна обрізка дерев наносить велику шкоду екосистемі міста. Необхідна розробка мір щодо запобігання надмірному видаленню гілок дерев (топінгу).

Посилання.

1. Про затвердження Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України. Міністерство будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України, Наказ №105 від 10.04.2006.

2. Електронний ресурс <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-06>